

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA LATA 2011-2015**

Miasta i Gminy Swarzędz

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie

- 1. Diagnoza zasobów i problemów**
 - 1.1. Analiza skali zjawiska narkomanii w gminie Swarzędz
 - 1.2. Charakterystyka Miasta i Gminy Swarzędz
- 2. Wyniki przeprowadzonych badań oraz analiza wniosków**
 - 2.1. Sekcja Profilaktyki i Terapii
 - 2.2. Analiza raportu krajowego dotyczącego zjawiska narkomani w Polsce
- 3. Zasoby instytucjonalne i personalne gminy Swarzędz**
- 4. Problemy oraz drzewa przyczynowo-skutkowe**
- 5. Cel główny oraz cele szczegółowe Programu**
- 6. Analiza SWOT**
- 7. Adresaci Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii**
- 8. Postanowienia końcowe Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii**
 - 8.1. Źródła finansowania
 - 8.2. Realizatorzy Programu
 - 8.3. Oczekiwane rezultaty
 - 8.4. Monitorowanie przebiegu Programu

Wprowadzenie

Narkomania stanowi wyzwanie cywilizacyjne o zasięgu globalnym. Powoduje stały wzrost problemów społecznych, stwarza zagrożenia i obniża ogólny poziom zdrowia społeczeństwa. Przeciwdziałanie narkomanii należy do istotnych działań podejmowanych przez gminy. Wciąż pogłębiający się problem dotyka przede wszystkim młodych ludzi oraz ich rodziny. Aby w pełni zadbać o prawidłowy rozwój dzieci i młodzieży poszukuje się nowych rozwiązań z dziedziny profilaktyki uzależnień. Szczególną uwagę zwraca się na osoby podatne na wpływy grupy rówieśniczej, osoby wykluczone społecznie czy nawet mające problemy z nauką szkolną. Wszelkie stresujące sytuacje sprzyjają bowiem uzależnieniu od substancji psychoaktywnych.

Używanie substancji psychoaktywnych legalnych i nielegalnych stało się społeczną rzeczywistością. Rosnące zainteresowanie dopalaczami nasuwa myśl, iż dzisiejsza młodzież utożsamia czas wolny z koniecznością odurzenia się. Aby temu zapobiec należy zaproponować wiele atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego. Położyć większy nacisk na rozwój pasji i zainteresowań. Zadbać o odporność psychiczną młodego człowieka, pomagając mu zrozumieć siebie i otaczający świat. Konieczne wydaje się przekonanie młodzieży, iż życie bez alkoholu i narkotyków jest bardziej korzystne. Podejmowanie różnorodnych działań sprzyja zatem poprawie jakości życia zarówno pojedynczych jednostek, jak i całej społeczności lokalnej.

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011-2015 powstał zgodnie z treścią ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 25 lipca 2005 roku oraz Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.

Działania zaproponowane w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii nastawione są po pierwsze na zapobieganie negatywnym konsekwencjom używania narkotyków, po drugie na pomoc terapeutyczną, w tym motywowanie osób uzależnionych do podjęcia leczenia odwykowego. Ważnym aspektem jest także ciągle zwiększanie świadomości społeczności lokalnej w kwestii uzależnienia od środków odurzających, uwrażliwienie na krzywdę drugiego człowieka, przekonanie jak trudnym problemem są narkotyki w rodzinie. Problematyka narkomanii wymaga zatem podejścia interdyscyplinarnego, a wszelkie podejmowane w jej ramach działania powinny mieć charakter długofalowy.

1. Diagnoza zasobów i problemów

1.1. Analiza skali zjawiska narkomanii w gminie Swarzędz

Problematyka narkomanii w gminie Swarzędz nie ogranicza się jedynie do samego faktu uzależnienia od substancji psychoaktywnych bądź zagrożenia uzależnieniem. To problem, który zaburza całość funkcjonowania danej rodziny. Organizując pomoc terapeutyczną należy mieć więc na uwadze zarówno osoby uzależnione od narkotyków, jak i członków rodziny, którzy zmagają się z uzależnieniem bliskiej osoby. Konieczne wydaje się, aby wszelkie działania profilaktyczne w dalszym ciągu były kierowane do dzieci i młodzieży, którzy w okresie dorastania mogą być szczególnie podatni na negatywne wpływy otoczenia. Należy również zauważyć, że deficyty jednej grupy społecznej zakłócają funkcjonowanie całej społeczności lokalnej. Konieczne jest zatem traktowanie problemu narkomanii w kontekście szeroko pojętej polityki społecznej.

Ocena skali zjawiska narkomanii przedstawiona w Programie powstała w oparciu o:

1. Dane statystyczne

Ten rodzaj badań umożliwił weryfikację dotychczasowych działań podejmowanych w ramach Programu w latach 2007-2010. Ponadto pozwolił dostrzec, które elementy zorganizowanej pomocy terapeutycznej należy ulepszyć, aby jeszcze skuteczniej przeciwdziałać narkomanii w gminie Swarzędz. Przeanalizowano dane następujących instytucji:

- i. Ośrodka Pomocy Społecznej
- ii. Urzędu Miasta i Gminy Swarzędz
- iii. Komisariatu Policji w Swarzędzu
- iv. Powiatowego Urzędu Pracy
- v. Punktu Konsultacyjnego ds. Narkomanii
- vi. Punktu Konsultacyjnego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu i ich Rodzin
- vii. Punktu Konsultacyjnego ds. Przemocy w Rodzinie
- viii. Świetlic socjoterapeutycznych i opiekuńczo-wychowawczych
- ix. Klubów Rozwoju Osobowości i Działań Twórczych
- x. Pracy psychologów

2. Wywiady z przedstawicielami instytucji

Ten typ badań umożliwił ujęcie problemu narkomanii w sposób interdyscyplinarny, z perspektywy specjalistów, którzy w codziennej pracy zawodowej działają na rzecz osób

uzależnionych. Wiedza wynikająca z wieloletniego doświadczenia oraz opinie i poglądy specjalistów terapii uzależnień stają się podstawą do oceny obecnego systemu pomocy, a także stwarzają szansę na wprowadzenie dodatkowych aktywności w ramach profilaktyki uzależnień.

W Punkcie Konsultacyjnym ds. Narkomanii dyżuruje terapeuta uzależnień. Jego praca polega na udzielaniu konsultacji, motywowaniu do podjęcia leczenia. W ramach Punktu nie funkcjonuje grupa wsparcia czy grupa motywacyjna dla osób uzależnionych od narkotyków. Przyczyną takiej sytuacji jest opór osób uzależnionych przed udziałem w grupie terapeutycznej, a tym samym strach przed krytyczną oceną społeczności lokalnej. Dla zachowania większej anonimowości wiele osób korzysta z oferty systemu pomocy poza granicami gminy Swarzędz. Udział osób uzależnionych w grupach terapeutycznych zwiększa niewątpliwie szansę na skuteczność terapii i życie w trzeźwości. Niemniej jednak, jak wynika z wywiadu, oferta placówek leczenia odwykowego nie jest dostatecznie znana. Informacje o poradniach leczenia uzależnień i współuzależnienia oraz o ośrodkach zamkniętych (działających na terenie województwa wielkopolskiego i nie tylko), pacjenci otrzymują od terapeuty dyżurującego w Punkcie Konsultacyjnym ds. Narkomanii.

Terapeuta po zdiagnozowaniu problemu uzależnienia nawiązuje kieruje osobę do placówki ambulatoryjnej lub do ośrodka terapii uzależnień.

Wśród substancji psychoaktywnych najczęściej stosowanych przez młodzież znalazły się: marihuana, amfetamina, ekstazy oraz dopalacze. Niepokojącym zjawiskiem jest obniżający się wiek dzieci sięgających po substancje psychoaktywne. W większości przypadków są to osoby niepełnoletnie. Zazywanie środków odurzających w młodym wieku ma niewątpliwie negatywne konsekwencje – prowadzi do zahamowania rozwoju psychicznego, fizycznego i społecznego.

Dominującym problemem, z którym zmierzają się osoby pracujące w Punkcie Konsultacyjnym ds. Narkomanii jest także kwestia współuzależnienia. Spośród wszystkich matek zgłaszających się do Punktu Konsultacyjnego z problemem uzależnienia swoich dzieci, tylko jedna kobieta podjęła własną terapię. Większość rodziców nie podejmuje takiego kroku. Usprawiedliwiają zarówno siebie, jak i swoje dzieci. Wypierają fakt, iż jednorazowy kontakt dziecka z narkotykami jest sygnałem ostrzegawczym, a jego zlekceważenie może prowadzić nawet do uzależnienia. Taka postawa rodziców znacznie utrudnia relację terapeutyczną i zmniejsza szansę na wyjście młodego człowieka z nałogu. Albowiem jedynie terapia całej

rodziny przynosi pożądane efekty. W 2010 roku zaistniała tylko jedna sytuacja, gdzie na spotkania z terapeutą przychodziła cała rodzina: córka, mama i tata.

Istotny problem stanowi również obecne zainteresowanie dopalaczami. Do ośrodków leczenia uzależnień zgłaszają się już młodzi ludzie uzależnieni od dopalaczy. Terapia zarówno w przypadku nielegalnych narkotyków, jak i dopalaczy przebiega tak samo. Wyjątek stanowi fakt, iż specjaliści terapii uzależnień nie wiedzą do końca, co zawierają w sobie poszczególne dopalacze i jakie może być ich działanie na organizm ludzki. Ta sytuacja powoduje, że nie można przewidzieć szkód i konsekwencji, jakie mogą one wywoływać.

Aby zapobiegać sytuacjom niepożądanym zaproponowano następujące rozwiązania. Działania profilaktyczne powinny być nastawione na:

- uświadomienie młodym ludziom skutków uzależnienia od substancji psychoaktywnych
- edukacja dzieci, młodzieży i osób dorosłych w zakresie szkodliwości działania dopalaczy
- kształtowanie umiejętności społecznych poprzez udział w warsztatach z zakresu komunikacji interpersonalnej
- rozwój pasji i zainteresowań poprzez udział w licznych formach zajęć pozalekcyjnych
- uświadomienie dzieciom i młodzieży, czym są zachowania ryzykowne
- edukacja rodziców - uwrażliwienie na problem uzależnienia od substancji psychoaktywnych, dbałość o pogłębienie relacji z dzieckiem

3. *Analizę raportu krajowego dotyczącego sytuacji narkotykowej w Polsce w 2009 roku*

Analiza raportu krajowego sporządzona przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii umożliwia wgląd w sytuację narkotykową w Polsce. Wnioski przedstawione w raporcie mogą zostać bowiem wykorzystane przy opracowywaniu innowacyjnych rozwiązań w zakresie przeciwdziałania narkomanii w naszej gminie. To także wyraz zainteresowania problemem uzależnienia poza granicami gminy Swarzędz i szansa na opracowanie wspólnej strategii przeciwdziałania narkomanii.

1.2. **Charakterystyka Miasta i Gminy Swarzędz**

- W 2010 roku gminę Swarzędz zamieszkiwało 43 528 mieszkańców. Struktura demograficzna gminy przedstawiała się następująco kobiety – 22 545 osób, mężczyźni - 20 983 osób,
- mieszkańcy miasta – 30 257 osób, mieszkańcy wsi – 13 271 osób,
- dzieci i młodzież w wieku do 18 roku życia – 9 022 osób, w tym 4674 mężczyźni i 4348 kobiet,
- ludność w wieku przedprodukcyjnym – 9 203 osób, w wieku produkcyjnym – 28 917 osób, zaś w wieku poprodukcyjnym – 5 408 osób. (stan na dzień: 31.XII.2010 r.)¹.

W 2010 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Poznaniu było zarejestrowanych 669 osób bezrobotnych, będących mieszkańcami gminy Swarzędz. W grupie osób bezrobotnych było:

- 409 kobiet,
- 144 osób w wieku do 25 roku życia,
- 142 osób powyżej 50 roku życia,
- 121 osób długotrwale bezrobotnych,
- 21 osób niepełnosprawnych.
- 213 osób pobierających zasiłki dla bezrobotnych (stan na dzień: 31.XII.2010 r.)².

W roku 2010 r. z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej korzystały:

- 203 rodziny dotknięte ubóstwem,
- 65 rodzin wielodzietnych,
- 120 rodzin niepełnych,
- 242 rodziny dotknięte niepełnosprawnością,
- 135 osób bezrobotnych
- 20 osób bezdomnych,

(Dane z Ośrodka Pomocy Społecznej, stan na 31.XII.2010 r.)

¹ dane z Referatu Spraw Obywatelskich UMIG Swarzędz

² dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Poznaniu - <http://www.pup.poznan.pl/art/id/4655>

Jak wynika z danych statystycznych Komisariatu Policji w Swarzędzu w latach 2008-2010 odnotowano następującą liczbę przestępstw narkotykowych:

2008 rok – 15

2009 rok – 26

2010 rok – 15

(Dane Komisariatu Policji w Swarzędzu)

2. Wyniki przeprowadzonych badań oraz analiza wniosków

2.1. Sekcja Profilaktyki i Terapii

Zasadniczym celem Sekcji Profilaktyki i Terapii jest realizacja założeń wynikających z Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii. W ubiegłych latach podejmowano liczne działania zawarte w Programie. Wszelkie aktywności nastawione były na zmniejszenie skali zjawiska narkomanii, na pomoc osobom uzależnionym od narkotyków, a także na zwiększenie świadomości społecznej w kwestii problemu, jakim jest narkomania. Istotną rolę w profilaktyce uzależnień odgrywają zatem podmioty funkcjonujące w obrębie Sekcji Profilaktyki i Terapii. Poniżej zostanie przedstawiona charakterystyka działalności poszczególnych podmiotów w latach 2007-2010:

I. Punkty Konsultacyjne

W latach 2007-2010 Ośrodek Pomocy Społecznej kontynuował działalność Punktów Konsultacyjnych, które stanowią zintegrowany system pomocy psychologicznej, terapeutycznej, pedagogicznej, socjalnej oraz prawnej. Liczba osób korzystających z oferty Punktów Konsultacyjnych jest dostateczna, dlatego ich prowadzenie w obecnym wymiarze okazuje się wystarczające. Ponadto obserwuje się najwyższy wskaźnik osób uczęszczających na terapię w czwartym kwartale danego roku.

Poniższa charakterystyka zawiera opis działalności Punktów Konsultacyjnych w pierwszym półroczu 2010 roku oraz zestawienie statystyczne z lat ubiegłych.

Punkt Konsultacyjny ds. Narkomanii

W Punkcie Konsultacyjnym ds. Narkomanii dyżuruje specjalista psychoterapii uzależnień. W swojej pracy zajmuje się głównie osobami uzależnionymi, osobami zagrożonymi uzależnieniem oraz rodzinami, w przypadku których wystąpił problem narkomanii i alkoholizmu. Rozmowy indywidualne, konsultacje oraz poradnictwo

prowadzone jest w Ośrodku Pomocy Społecznej dwa razy w tygodniu. Terapeuta uzależnień prowadzi indywidualne sesje, motywuje do podjęcia leczenia odwykowego, wspiera, udziela porad i konsultacji osobom najbardziej potrzebującym. W ramach Punktu Konsultacyjnego ds. Narkomanii wszelkie działania mają charakter interdyscyplinarny. Oznacza to, iż w swojej pracy terapeuta uzależnień współpracuje z pracownikami socjalnymi, psychologami i pedagogami szkolnymi. W 2007 roku do Punktu zgłosiło się 47 osób, w 2008 roku – 11, a w 2009 roku 65. W 2008 roku przez pewien okres czasu nie dyżurował terapeuta uzależnień, stąd niewielka liczba osób zgłaszających się na konsultacje do Punktu.

W 2010 roku z oferty Punktu skorzystały łącznie 52 osoby, w tym 27 osób uzależnionych od narkotyków i/lub alkoholu, 16 osób zagrożonych uzależnieniem oraz 9 osób nieuzależnionych. Ponadto w 2010 roku odbyło się 145 sesji indywidualnych. Do palcówek leczenia stacjonarnego skierowano 16 osób.

Dominującymi problemami były: brak motywacji osób uzależnionych do podjęcia leczenia i zmiany swojego życia, demoralizacja, trudna współpraca z rodzicami tych dzieci, które borykają się z uzależnieniem od narkotyków, a także trudna praca z osobami współuzależnionymi oraz specyfika terapii DDA.

Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych od Alkoholu i Ich Rodzin

W Punkcie Konsultacyjnym dla Osób Uzależnionych od Alkoholu i Ich Rodzin dyżuruje psycholog będący jednocześnie biegłym sądowym. Do jego zadań należy udzielanie porad i konsultacji osobom uzależnionym od alkoholu oraz członkom rodzin, w których zaistniał problem alkoholizmu. W 2010 roku z oferty Punktu skorzystały łącznie 103 osoby, w tym 59 osób uzależnionych od alkoholu oraz 44 osób współuzależnionych. Udzielono ogółem 128 porad indywidualnych oraz 345 porad grupowych.

Dominujące problemy są ściśle związane z wszelkimi trudnościami wynikającymi z uzależnienia od alkoholu: brak motywacji do podjęcia terapii, brak zainteresowania udziałem w grupach AA, nawroty w uzależnieniu, problemy z wykształceniem umiejętności niezbędnych w procesie zdrowienia, umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrożenia, praca nad kształtowaniem poczucia własnej wartości oraz terapia współuzależnienia.

Punkt Konsultacyjny ds. Przemocy

Do Punktu Konsultacyjnego ds. Przemocy zgłaszają się ofiary i sprawcy przemocy w rodzinie. Jest to najczęściej przemoc psychiczna, fizyczna, ekonomiczna. Zjawisko przemocy często występuje w rodzinach z problemem alkoholowym, gdzie brak pracy, a tym samym brak środków finansowych nie pozwala na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych. Ponadto pracownik socjalny i policjant podejmują interwencje w miejscu zamieszkania rodziny. Interwencje te dają możliwość podjęcia rozmowy zarówno z ofiarami, jak i sprawcami przemocy. Pracownicy Punktu starają się przede wszystkim zmotywować osoby dotknięte przemocą do podjęcia działań w kierunku poprawy swojej sytuacji życiowej. Osoby borykające się z problemem przemocy w rodzinie mogą także otrzymać wsparcie psychologów, terapeutów oraz radców prawnych. W 2010 roku z oferty Punktu skorzystało 25 osób, w tym 16 ofiar i 9 sprawców przemocy. Odbyło się 14 sesji terapeutycznych (14 indywidualnych i 11 rodzinne).

Poniżej przedstawiono dane ilościowe z minionych lat na temat liczby osób korzystających z oferty Punktów Konsultacyjnych oraz liczby porad udzielonych w ramach tych Punktów.

wyszczególnienie	kategorie osób korzystających z pomocy	liczba osób korzystających z Punktów Konsultacyjnych			
		2007 r.	2008 r.	2009 r.	2010 r.
Punkt Konsultacyjny ds. Narkomanii	osoby uzależnione	47	11	65	27
	osoby nieuzależnione	38	16	25	9
	osoby zagrożone uzależnieniem	11	2	2	16
	ogółem	96	29	92	52
Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych od Alkoholu i ich Rodzin	osoby uzależnione od alkoholu	120	54	68	59
	osoby współuzależnione	59	24	31	44
	ogółem	179	88	99	103
Punkt Konsultacyjny ds. Przemocy	ofiary przemocy	6	21	20	16
	sprawcy przemocy	0	4	5	9
	ogółem	6	25	25	25

Tabela 1. Liczba osób korzystających z oferty Punktów Konsultacyjnych w latach 2007-2010.

wyszczególnienie	rodzaje udzielanych porad	liczba udzielonych porad			
		2007 r.	2008 r.	2009 r.	2010 r.
Punkt Konsultacyjny ds. Narkomanii	porady indywidualne	466	113	233	145
	porady grupowe	0	0	0	0
	ogółem	466	113	233	145
Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych od Alkoholu i ich Rodzin	porady indywidualne	149	85	127	128
	porady grupowe	786	595	510	345
	ogółem	935	681	637	473
Punkt Konsultacyjny ds. Przemocy	porady indywidualne	6	29	18	14
	porady grupowe	0	4	7	11
	ogółem	6	33	25	25

Tabela 2. Liczba porad udzielonych w ramach Punktów Konsultacyjnych w latach 2007-2010.

II. Świetlice socjoterapeutyczne i świetlice opiekuńczo-wychowawcze

Na terenie Miasta i Gminy Swarzędz funkcjonuje pięć placówek realizujących zajęcia profilaktyczno-terapeutyczne i socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży. Są to: Placówka Wsparcia Dziennego „Nasza Dziupla”, Świetlica Terapeutyczno-Integracyjna w Gruszczynie oraz trzy Świetlice Wiejskie - w Wierzonce, Karłowicach i Uzarzewie. Ponadto w ramach Sekcji Profilaktyki i Terapii działają trzy placówki spełniające rolę klubów profilaktycznych. Są nimi: Pracownia Modelarska, Kawiarenka Internetowa w Janikowie oraz Centrum Rozwoju Osobowości i Działań Twórczych.

Każda z tych placówek realizuje określone **cele**:

Placówka Wsparcia Dziennego „Nasza Dziupla”:

1. rozwój umiejętności twórczego myślenia i działania
2. odkrywanie i rozwijanie talentów i zainteresowań
3. kształtowanie poczucia odpowiedzialności za swoją sytuację szkolną
4. poprawa emocjonalnego i społecznego funkcjonowania podopiecznych
5. praca na zmianą negatywnych postaw
6. budowanie pozytywnego obrazu samego siebie
7. promowanie zdrowego stylu życia

Świetlica Terapeutyczno-Integracyjna w Gruszczynie:

1. zapobieganie zachowaniom nieakceptowanym społecznie i szkodliwym dla zdrowia
2. promowanie zdrowego stylu życia
3. poprawa emocjonalnego i społecznego funkcjonowania podopiecznych
4. rozwijanie zdolności i zainteresowań
5. kultywowanie tradycji świątecznych oraz świetlicowych
6. kształtowanie poczucia odpowiedzialności za swoją sytuację szkolną

Świetlica Wiejska w Wierzonce i w Karłowicach:

W Wierzonce i w Karłowicach dzieci i młodzież uczestniczą w zajęciach profilaktyczno-edukacyjnych, sportowych, kulinarnych oraz w zajęciach z zakresu arteterapii i psychodramy. Ponadto organizowane są liczne wycieczki krajoznawcze oraz półkolonie letnie i zimowe. Wszystkie działania kładą nacisk na wszechstronny rozwój dzieci i młodzieży.

Świetlica Wiejska w Uzarzewie:

1. pobudzanie wszechstronnego rozwoju podopiecznych
2. budowanie pozytywnego obrazu samego siebie
3. stwarzanie możliwości do wyrażania własnego zdania za pomocą różnorodnych środków artystycznych
4. praca nad zmianą agresywnych zachowań, nazywanie własnych uczuć, nauka empatii i tolerancji, odreagowanie napięć, współdziałanie w grupie
5. promowanie zdrowego stylu życia
6. kształtowanie poczucia odpowiedzialności za swoją sytuację szkolną

Pracownia Modelarska, Kawiarenka Internetowa, Centrum Rozwoju Osobowości i Działań Twórczych:

Głównym celem tych placówek jest rozwój zainteresowań, odkrywanie pasji i talentów młodych ludzi.

Poniżej przedstawiono liczbę dzieci i młodzieży uczęszczających w latach 2007-2010 na zajęcia do świetlic socjoterapeutycznych i środowiskowych oraz do pozostałych placówek o charakterze profilaktycznym.

wyszczególnienie	nazwa i liczba placówek		liczba dzieci młodzieży uczęszczających na zajęcia			
			2007 r.	2008 r.	2009 r.	2010 r.
Placówki profilaktyczne, opiekuńczo - wychowawcze i socjoterapeutyczne	Świetlica „Nasza Dziupla”	1	55	53	54	62
	Świetlica Integracyjno-Terapeutyczna w Gruszczyne	1	38	31	28	33
	Świetlica Wiejska w Uzarzewie	1	36	38	35	39
	Świetlica Wiejska w Wierzonce	1	26	15	14	17
	Świetlica Wiejska w Karłowicach	1	16	16	19	11
	Kawiarenka Internetowa w Janikowie	1	183	71	17	42
	Centrum Rozwoju Osobowości i Działań Twórczych	1	25	5	5	9
	Pracownia Modelarska	1	30	19	21	20
	ogółem	8	409	248	172	233

Tabela 3. Liczba dzieci i młodzieży uczęszczających w latach 2007-2009 oraz w pierwszym półroczu 2010 roku na zajęcia do świetlic socjoterapeutycznych i środowiskowych oraz do pozostałych placówek o charakterze profilaktycznym.

III. Kluby Rozwoju Osobowości i Działań Twórczych

W 2010 roku na terenie Miasta i Gminy Swarzędz funkcjonowało sześć Klubów Rozwoju Osobowości i Działań Twórczych. Kluby te działają przy następujących szkołach: Szkoła Podstawowa nr 1 w Swarzędzu, Szkoła Podstawowa nr 4 w Swarzędzu, Szkoła Podstawowa w Wierzonce, Gimnazjum nr 2 i Gimnazjum nr 3 w Swarzędzu oraz Gimnazjum im. Mikołaja Kopernika w Zalasewie. Zajęcia w klubach odbywają się trzy razy w tygodniu po dwie, trzy godziny. Udział w zajęciach jest dobrowolny, liczba uczniów w każdej placówce jest zmienna i wynosi około 30 dzieci. Uczestnikami zajęć są dzieci i młodzież z danej szkoły, w tym uczniowie z problemami edukacyjnymi i wychowawczymi. Poniżej zostanie

przedstawiona charakterystyka poszczególnych klubów z uwzględnieniem celów i założeń realizowanych w 2010 roku.

Szkoła Podstawowa nr 1 w Swarzędzu

Zajęcia Klubu Rozwoju Osobowości i Działań Twórczych prowadzone były w formie warsztatów artystycznych: *Warsztaty plastyczne, Teatr obrazu*. Teatr wyobraźni to przede wszystkim możliwość kształtowania osobowości uczniów na różnych obszarach. Eksperymenty typu doświadczenia malarskie czy teatralne sprzyjają: ugruntowaniu możliwości i zainteresowań, odszukaniu ukrytych umiejętności związanych z „wyrażaniem siebie”, zaprezentowaniu własnych pomysłów. Wielkim sukcesem okazała się działalność nowo utworzonej wewnątrzszkolnej organizacji „Rycerze Jedyńki”, której zamysłem jest wzajemna pomoc w rozwiązywaniu codziennych problemów szkolnych.

Szkoła Podstawowa nr 4 w Swarzędzu

Szkoła Podstawowa nr 4 w Swarzędzu organizowała głównie zajęcia filmowe (z odpowiednio dobranym repertuarem), których szczególnym celem jest: podniesienie kultury osobistej uczniów, uspołecznienie czyli nauka poprawnego zachowania w grupie i w sytuacjach publicznych, rozwijanie wyobraźni i zainteresowań oraz kształtowanie takich wartości jak przyjaźń, koleżeństwo, odpowiedzialność i uczciwość.

Szkoła Podstawowa w Wierzoncu

Zajęcia w Szkole Podstawowej w Wierzoncu opierają się na programie profilaktycznym, który nastawiony jest w szczególności na kształtowanie różnorodnych zainteresowań uczniów. Podczas zajęć podkreśla się wielokrotnie jak ważna jest idea pomocy, współpraca, odpowiednie formy grzecznościowe w grupie. Dzieci z problemami w nauce otrzymują pomoc podczas odrabiania lekcji z poszczególnych przedmiotów szkolnych. Doskonali się także umiejętności językowe. To wszystko sprzyja podniesieniu poziomu rozumienia norm społecznych oraz budowaniu poczucia własnej wartości.

Gimnazjum nr 2 w Swarzędzu

W ramach działalności Klubu Rozwoju Osobowości i Działań Twórczych nauczyciele animatorzy starają się, aby uczniowie w sposób ciekawy i pożyteczny spędzali czas wolny.

Organizuje się więc zajęcia rekreacyjno-sportowe, a także pomoc w nauce dla tych uczniów, którzy wykazują problemy z opanowaniem wiadomości z różnych przedmiotów. Prowadzi się zajęcia edukacyjno-profilaktyczne poruszające problematykę szkodliwego wpływu alkoholu, narkotyków, tytoniu na organizm człowieka oraz tematykę radzenia sobie ze złością i agresją. Uczniowie wielokrotnie biorą udział w licznych imprezach szkolnych i pozaszkolnych.

Gimnazjum nr 3 w Swarzędzu

Gimnazjum nr 3 realizując zajęcia w ramach Klubu Rozwoju Osobowości i Działań Twórczych stwarza uczniom warunki do wszechstronnego rozwoju, kształtując postawy zaufania, akceptacji i empatii. Proponując atrakcyjne formy spędzania czasu wolnego młodzież ma możliwość rozwinąć talenty, pogłębić zainteresowania, nauczyć się współdziałać w grupie, a ponadto zwiększyć poczucie własnej wartości. To także szansa, aby wskazać młodym ludziom właściwe wzorce zachowań oraz promować zdrowy styl życia bez nałogów.

Gimnazjum im. Mikołaja Kopernika w Zalasewie

Zajęcia w Gimnazjum w Zalasewie organizowane w ramach Klubu Rozwoju Osobowości i Działań Twórczych pomagają uczniom w sposób satysfakcjonujący spędzić czas wolny, rozwinąć zainteresowania i zdolności manualne, ukształtować poczucie estetyki i wrażliwości twórczej. To także okazja do zapobiegania zjawisku niedostosowania społecznego poprzez ukazywanie pozytywnych postaw, wartości i wzorców zachowań oraz kształtowanie kompetencji społecznych niezbędnych do radzenia sobie w życiu. Młodzież uczęszczając na spotkania Grupy Edukacyjno-Rozwojowej ma możliwość pogłębienia swojej wiedzy z zakresu profilaktyki uzależnień, przemocy oraz promocji zdrowia.

Poniżej zostanie przedstawiona liczba dzieci i młodzieży uczęszczających na zajęcia do Klubów Rozwoju Osobowości i Działań Twórczych w latach 2007-2010.

wyszczególnienie	nazwa i liczba placówek	liczba dzieci młodzieży uczęszczających na zajęcia			
		2007 r.	2008 r.	2009 r.	2010 r.

Kluby Rozwoju Osobowości i Działań Twórczych	przy Szkołach Podstawowych	3	76	80	134	109
	przy Gimnazjach	3	220	133	128	112
	ogółem	6	296	213	262	221

Tabela 4. Liczba dzieci i młodzieży uczęszczających w latach 2007-2010 na zajęcia do Klubów Rozwoju Osobowości i Działań Twórczych.

IV. Pomoc psychologiczna

W ramach Sekcji Profilaktyki i Terapii osobom najbardziej potrzebującym specjaliści udzielają pomocy psychologicznej. Z konsultacji indywidualnych korzystają głównie osoby z zaburzeniami nerwicowymi, z zaburzeniami nastroju oraz z zaburzeniami zachowania i emocji. Znaczną część zaburzeń swego funkcjonowania pacjenci wiążą z problemami w relacjach z bliskimi. Może to oznaczać pewne deficyty w komunikacji lub wtórne zaburzenia tego obszaru. Innym problemem jest fakt, iż pacjenci zgłaszają się po pomoc psychologiczną w zaawansowanym stadium choroby psychicznej, kiedy znacznie zakłóca ona funkcjonowanie w życiu codziennym. Proces terapeutyczny jest wówczas procesem długotrwałym i czasochłonnym, co wiąże się z niecierpliwością pacjentów w kwestii oczekiwanych efektów poprawy ich stanu zdrowia psychicznego. W 2010 roku z pomocy psychologa skorzystało 156 osób, w tym 88 to osoby z zaburzeniami nastroju, 35 osób to osoby z zaburzeniami nerwicowymi, 33 osób to osoby z zaburzeniami zachowania i emocji oraz osoby wykazujące zaburzenia specyficzne.

V. Ogólnopolskie kampanie społeczne

Sekcja Profilaktyki i Terapii oprócz koordynowania działalności poszczególnych podmiotów inicjuje **własne przedsięwzięcia** oraz angażuje się w **ogólnopolskie kampanie społeczne**.

W czerwcu 2010 roku odbył się **Tydzień Profilaktyki** zorganizowany przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Swarzędzu. Wszelkie aktywności zaplanowane w ramach Tygodnia Profilaktyki skierowane były do uczniów szkół z terenu Miasta i Gminy Swarzędz. Tydzień Profilaktyki to jedno z tych przedsięwzięć, które najskuteczniej trafia do młodych odbiorców, gdyż zachęca do kreatywności w myśleniu i działaniu, a przy tym rozwija zainteresowania i talenty. To także okazja, aby przeciwdziałać niepożądanym zachowaniom dzieci i młodzieży, wskazując na konstruktywne formy spędzania czasu wolnego.

2.2. Analiza raportu krajowego dotyczącego sytuacji narkotykowej w Polsce

Dane dotyczące używania narkotyków przez młodzież szkolną pochodzą z badania Fundacji Centrum Badania Opinii Społecznej CBOS, które zostało przeprowadzone w 2008 roku. Z badań wynika, iż kontakt z narkotykami zadeklarowało 15% ankietowanych, czyli nastąpił spadek o 9 punktów procentowych w stosunku do pomiaru z 2003 roku. Najbardziej rozpowszechnionymi substancjami psychoaktywnymi używanymi przez młodzież chociaż raz w życiu okazały się: marihuana i haszysz, leki uspokajające i nasenne (bez zaleceń lekarza) oraz amfetamina. Do stosowania tzw. dopalaczy przyznało się 3,5% badanych, co jest porównywalne z używaniem chociaż raz w życiu grzybów halucynogennych, sterydów anabolicznych oraz leków przeciwkaszlowych.

W systemie opieki zdrowotnej nad osobami uzależnionymi od środków odurzających nadal dominują stacjonarne formy rehabilitacji. W 2007 roku do lecznictwa stacjonarnego przyjęto 12 582 osób. Zarejestrowano liczbę 214 zgonów z powodu narkotyków (mniej niż w 2006 roku). W 2008 roku odnotowano 809 przypadków zakażeń HIV ogółem, w tym 45 wśród iniekcyjnych użytkowników narkotyków (należy jednak wziąć pod uwagę fakt, iż w wielu zgłoszonych przypadkach zakażenia HIV, nie podaje się źródła zakażenia) oraz 161 przypadków zachorowań na AIDS ogółem, w tym 66 wśród iniekcyjnych użytkowników narkotyków. W 2008 r. na terenie Polski ośrodki pomocy społecznej udzieliły pomocy z powodu narkomanii 3 287 rodzinom, w tym 499 żyjącym na wsi. Pomocy udzielono łącznie 6 106 osobom, z uwzględnieniem osób współuzależnionych.

Raport przedstawia także wyniki wielu badań ankietowych skierowanych do dzieci i młodzieży. Na szczególną uwagę zasługują badania „Młodzież a narkotyki” przeprowadzone w 2009 roku, z których wynika, że głównymi czynnikami związanymi z narkomanią są (według młodych ludzi): nałogi, w tym nałogi związane z używaniem narkotyków, zachowania agresywne wśród rówieśników, problemy w komunikacji interpersonalnej, mające swoje podłoże w braku akceptacji /uznania w grupie rówieśniczej. Reasumując potwierdza się zatem fakt, iż działania profilaktyczne powinny być skierowane na kształtowanie umiejętności interpersonalnych młodych ludzi, na zwiększanie poczucia własnej wartości, na konstruktywne odreagowywanie stresów oraz na zapobieganie zachowaniom agresywnym wśród uczniów.

(Dane Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii)

3. Zasoby instytucjonalne i personalne gminy Swarzędz

Wykaz **instytucji i organizacji** działających na terenie gminy Swarzędz w zakresie profilaktyki i terapii uzależnień:

ZASOBY INSTYTUCJONALNE	OBSZAR DZIAŁANIA
<p>Ośrodek Pomocy Społecznej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wczesna diagnoza • poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne i prawne • interwencje kryzysowe • udzielanie wsparcia finansowego i rzeczowego • wydawanie ulotek i broszur edukacyjno-informacyjnych • prowadzenie Internetowego Punktu Konsultacyjnego ds. Uzależnień i Przemocy • udział w ogólnopolskich kampaniach społecznych związanych z profilaktyką uzależnień i przemocy • organizacja Tygodnia Profilaktyki
<p>Punkt Konsultacyjny ds. Narkomanii</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie terapii indywidualnej dla: osób uzależnionych od narkotyków, osób zagrożonych uzależnieniem oraz rodzin borykających się z problemem uzależnienia swoich bliskich • poradnictwo psychologiczne
<p>Punkt Konsultacyjny ds. Przemocy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • poradnictwo • pomoc psychologiczna dla osób doświadczających przemocy domowej • przekazywanie informacji na temat różnych form pomocy
<p>Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych od Alkoholu i Ich Rodzin</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie terapii indywidualnej dla osób uzależnionych od alkoholu • pomoc psychologiczna dla osób współuzależnionych • pomoc rodzinom z problemem uzależnienia w uporaniu się z trudną sytuacją życiową
<p>Świetlice integracyjne i socjoterapeutyczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Świetlica socjoterapeutyczna „Nasza Dziupla” ▪ Świetlica integracyjno-terapeutyczna 	<ul style="list-style-type: none"> • realizacja zajęć socjoterapeutycznych • prowadzenie zajęć psychoedukacyjnych • prowadzenie programu profilaktycznego „Starszy Brat, Starsza Siostra”

<p>w Gruszczyne</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Świetlice Wiejskie w Wierzonce, Uzarzewie i w Karłowicach ▪ Centrum Rozwoju Osobowości i Działań Twórczych ▪ Pracownia Modelarska 	<ul style="list-style-type: none"> • promowanie aktywnych form spędzania czasu wolnego • organizacja wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży • promowanie zajęć warsztatowych nastawionych na rozwój zainteresowań indywidualnych dzieci i młodzieży • pomoc w nauce - wyrównywanie braków edukacyjnych
<p>Gminne Centrum Informacji</p>	<ul style="list-style-type: none"> • pośrednictwo pracy dla osób bezrobotnych • doradztwo zawodowe
<p>Lokalne organizacje pozarządowe i trzeźwościowe</p>	<ul style="list-style-type: none"> • grupy wsparcia dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków • pomoc rodzinom osób uzależnionych
<p>Ośrodek Kultury</p>	<ul style="list-style-type: none"> • organizacja imprez okolicznościowych • dbałość o rozwój zainteresowań dzieci, młodzieży i osób dorosłych poprzez prowadzenie Sekcji Tańca, Sekcji Piosenki, Sekcji Plastycznej oraz Sekcji Regionalnej Olszyna
<p>Szkoły</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wczesna diagnoza • realizacja projektów profilaktycznych podejmujących problematykę uzależnienia od alkoholu i narkotyków • udział w ogólnopolskich kampaniach edukacyjno-informacyjnych • pomoc psychologiczno-pedagogiczna dla uczniów • organizacja zajęć pozalekcyjnych rozwijających zainteresowania dzieci i młodzieży • pomoc w wyrównywaniu braków edukacyjnych
<p>Kluby Rozwoju Osobowości i Działań Twórczych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • realizacja zajęć psychoedukacyjnych • wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży poprzez inicjowanie działań opartych na twórczym myśleniu • dbałość o rozwój pasji i zainteresowań • nastawienie na wzajemną integrację uczniów • zwiększenie poczucia więzi i przynależności do grupy
<p>Ośrodek Wspomagania Rodziny w Kobylnicy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • grupy wsparcia dla rodziców • treningi zadaniowe • terapia

	<ul style="list-style-type: none"> • poradnictwo
Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Kobylnicy	<ul style="list-style-type: none"> • pomoc psychologiczna, pedagogiczna i prawna • poradnictwo socjalne • interwencje kryzysowe • udzielanie schronienia w hostelu ofiarom przemocy w rodzinie oraz innym osobom znajdującym się w krytycznej sytuacji
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	<ul style="list-style-type: none"> • diagnoza i konsultacja • terapia zaburzeń rozwojowych i dysfunkcyjnych • psychoedukacja • interwencje w środowisku
Policja, Straż Miejska	<ul style="list-style-type: none"> • podejmowanie interwencji w przypadku naruszenia przepisów <i>ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii</i>
Przychodnie Lekarza Rodzinnego	<ul style="list-style-type: none"> • wczesna diagnoza uzależnienia • przekazywanie informacji na temat różnych form pomocy
Biblioteka Pedagogiczna Biblioteka Publiczna	<ul style="list-style-type: none"> • udostępnienie literatury z zakresu problematyki uzależnienia od narkotyków • organizowanie spotkań z autorami literatury młodzieżowej
Media lokalne	<ul style="list-style-type: none"> • udział w lokalnych kampaniach edukacyjnych • udział w ogólnopolskich kampaniach społecznych związanych z profilaktyką uzależnień i przemocy • prowadzenie akcji edukacyjno-informacyjnej

Tabela 5. Wykaz zasobów instytucjonalnych gminy Swarzędz

Na terenie Miasta i Gminy Swarzędz można wyróżnić **podmioty**, które działają w zakresie profilaktyki i terapii uzależnień. Są to:

Terapeuci uzależnień

Psycholodzy

Pedagodzy

Prawnicy

Pracownicy socjalni

Specjaliści pracy z rodziną ds. uzależnień i przemocy

Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Wolontariusze

Funkcjonariusze Policji

Pracownicy Straży Miejskiej
Nauczyciele
Wychowawcy
Lekarze rodzinni
Pracownicy Biblioteki Publicznej i Pedagogicznej
Pracownicy Ośrodka Kultury
Członkowie lokalnych organizacji pozarządowych i trzeźwościowych
Pracownicy Gminnego Centrum Informacji
Osoby realizujące program Starszy Brat – Starsza Siostra
Pracownicy Ośrodka Interwencji Kryzysowej
Pracownicy Ośrodka Wspierania Rodziny
Pracownicy świetlic socjoterapeutycznych i środowiskowych
Księża
Sędziowie oraz kuratorzy sądowi i społeczni
Radni gminy
Pracownicy placówek rekreacyjno-sportowych
Firmy szkolące

4. Problemy oraz drzewa przyczynowo-skutkowe

Do zasadniczych problemów zaliczamy:

- I. Problemy dzieci i młodzieży eksperymentujących z narkotykami i dopalaczami
- II. Niski poziom wiedzy społeczności lokalnej na temat zagrożeń zjawiska narkomanii
- III. Brak motywacji do podjęcia leczenia przez osoby uzależnione i współuzależnione

Drzewo przyczynowo-skutkowe problemu nr 1

Przyczyny:

1. brak głębokich relacji wewnątrz rodzinny
2. wpływy grupy rówieśniczej
3. moda, trendy
4. ucieczka przed problemami osobistymi
5. trudności w szkole

6. brak pasji i zainteresowań
7. odrzucenie przez grupę rówieśniczą
8. brak kontroli ze strony rodziców
9. brak pozytywnych wzorców zachowań
10. modelowanie zachowań niepożądanych
11. łatwy dostęp do substancji psychoaktywnych, w tym do dopalaczy
12. ciekawość
13. bunt przeciwko panującym zasadom i normom życia społecznego
14. presja otoczenia
15. niska samoocena
16. niska efektywność programów profilaktycznych
17. promocja i reklama substancji psychoaktywnych, głównie dopalaczy, jako środków nie stwarzających zagrożenia dla zdrowia i życia
18. niedoskonałość systemu karnego
19. niska świadomość osób dorosłych dotycząca konsekwencji, jakie niesie za sobą zjawisko narkomanii

Skutki:

1. rozpad więzi rodzinnych
2. zaburzony rozwój psychiczny i fizyczny
3. drugoroczność
4. problemy z nauką
5. nieumiejętność nawiązania konstruktywnych relacji społecznych
6. kłopoty z prawem
7. przestępstwa, kradzieże, rozboje, wandalizm
8. próby samobójcze
9. choroby psychiczne
10. wypadki, kolizje drogowe
11. wzrost sprzedaży substancji psychoaktywnych
12. zachowania ryzykowne
13. zwiększenie liczby zakażeń HIV i HCV związanych z iniekcyjnym zażywaniem narkotyków

Drzewo przyczynowo-skutkowe problemu nr 2

Przyczyny:

1. lekceważenie problemu narkomanii
2. niewystarczająca profilaktyka uzależnień w zakresie edukacji osób dorosłych
3. brak zainteresowania problemami dziecka
4. niski poziom wiedzy na temat działania na organizm człowieka, środków odurzających, w tym dopalaczy
5. mechanizmy obronne i błędne przekonania typu: „moje dziecko nigdy nie sięgnie po narkotyki”, „moje dziecko spróbowało tylko jeden raz”
6. niewystarczająca współpraca rodziców ze szkołą
7. brak indywidualnego podejścia do problemów dziecka ze strony nauczycieli i wychowawców

Skutki:

1. uzależnienie od substancji psychoaktywnych – w tym od dopalaczy
2. bagatelizowanie jednorazowego kontaktu dziecka z narkotykami
3. pogłębiająca się demoralizacja
4. brak wiedzy na temat lokalizacji ośrodków i poradni leczenia uzależnień
5. kierowanie się stereotypami w stosunku do osób uzależnionych od narkotyków
6. brak wiedzy na temat problematyki HIV/AIDS oraz HCV
7. brak wiedzy na temat przebiegu procesu leczenia w placówkach ambulatoryjnych i stacjonarnych
8. izolowanie osób uzależnionych od narkotyków

Drzewo przyczynowo-skutkowe problemu nr 3

Przyczyny:

1. strach przed wykluczeniem przez społeczność lokalną
2. brak świadomości, jak poważnym problemem jest uzależnienie od narkotyków czy dopalaczy
3. strach przed zmianą obecnego stylu życia

4. niedostrzeganie własnych problemów przez osoby żyjące z uzależnionym członkiem rodziny
5. brak świadomości na temat zagrożeń związanych z funkcjonowaniem z osobą uzależnioną
6. brak wiedzy na temat miejsc, w których odbywa się terapia osób uzależnionych i współuzależnionych

Skutki:

1. rozpad rodziny
2. problemy w funkcjonowaniu społecznym
3. demoralizacja
4. zaburzony rozwój psychiczny i fizyczny
5. kłopoty z prawem

5. Cel główny oraz cele szczegółowe Programu

Cel główny:

Ograniczenie skali zjawiska narkomanii na terenie Miasta i Gminy Swarzędz

Cele szczegółowe:

- I. Prowadzenie profilaktycznej działalności edukacyjnej jako alternatywy dla zachowań ryzykownych
- II. Wzrost poziomu świadomości społeczności lokalnej na temat konsekwencji zażywania substancji psychoaktywnych, w tym dopalaczy
- III. Zwiększenie dostępu do systemu pomocy osobom uzależnionym od narkotyków, zagrożonym uzależnieniem oraz członkom ich rodzin

6. Analiza SWOT

Analiza SWOT polega na zidentyfikowaniu poniżej przedstawionych czterech grup czynników i określeniu ich wpływu na rozwój organizacji.

Wewnętrzne pozytywne – mocne strony

Wewnętrzne negatywne – słabe strony

Zewnętrzne pozytywne – szanse

WEWNĘTRZNE POZYTYWNE - MOCNE STRONY

1. wyspecjalizowana kadra psychologów oraz specjalistów terapii uzależnień
2. systematyczne podnoszenie kwalifikacji zawodowych przez kadre pracującą z osobami uzależnionymi
3. realizacja szkolnych programów profilaktycznych
4. znajomość środowiska lokalnego przez osoby działające w zakresie profilaktyki i terapii uzależnień
5. zaplecze finansowe
6. szeroka oferta zajęć pozalekcyjnych
7. alternatywne formy spędzania czasu wolnego skierowane do dzieci, młodzieży i osób dorosłych
8. udział w ogólnopolskich kampaniach edukacyjno-informacyjnych
9. organizacja przedsięwzięć profilaktycznych
10. zorganizowany system wsparcia osób uzależnionych i współuzależnionych, kompleksowa pomoc edukacyjna, informacyjna, prawna, socjalna, psychologiczna i terapeutyczna
11. reintegracja społeczna osób uzależnionych od narkotyków
12. duża liczba zasobów instytucjonalnych i osobowych
13. współpraca z instytucjami zajmującymi się terapią, rehabilitacją i resocjalizacją osób uzależnionych
14. możliwość korzystania ze wsparcia grup samopomocowych
15. funkcjonowanie świetlic socjoterapeutycznych i środowiskowych oraz Klubów Rozwoju Osobowości i Działań Twórczych

WEWNĘTRZNE NEGATYWNE - SŁABE STRONY

1. obniżający się wiek osób sięgających po substancje psychoaktywne
2. brak motywacji do podjęcia leczenia odwykowego przez osoby uzależnione od alkoholu i narkotyków
3. niechęć osób współuzależnionych do podjęcia terapii i zmiany swojej sytuacji życiowej
4. brak motywacji osób uzależnionych do udziału w grupach terapeutycznych
5. rosnąca liczba osób eksperymentujących z narkotykami

6. niska świadomość społeczności lokalnej w kwestii konsekwencji i zagrożeń związanych z uzależnieniem od substancji psychoaktywnych
7. rosnące zainteresowanie młodych ludzi, innymi niż alkohol i narkotyki, substancjami psychoaktywnymi (dopalacze)
8. brak lub niewystarczająca profilaktyka związana z problematyką HIV/AIDS

ZEWNĘTRZNE POZYTYWNE - SZANSE

1. kontynuowanie, a także pogłębienie współpracy z instytucjami działającymi na rzecz osób uzależnionych (poradnie leczenia uzależnień i współuzależnienia, ośrodki rehabilitacyjno-readaptacyjne dla osób uzależnionych od narkotyków, ośrodki prowadzące terapię osób z podwójną diagnozą, lokalne organizacje pozarządowe i trzeźwościowe)
2. możliwość rozszerzenia struktur już istniejących
3. wzrost zainteresowania zdrowym stylem życia
4. pozyskiwanie środków finansowych z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej oraz możliwość uzyskania funduszy unijnych
5. szansa na pogłębienie współpracy pomiędzy specjalistami pracującymi z osobami uzależnionymi a funkcjonariuszami Policji, w celu opracowania wspólnej strategii przeciwdziałania narkomanii w gminie
6. możliwość udziału w ogólnopolskich kampaniach profilaktycznych skierowanych do ogółu społeczności lokalnej
7. liczne oferty szkoleń specjalistycznych poszerzających kompetencje zawodowe osób, które w codziennej pracy zajmują się przeciwdziałaniem narkomanii
8. szansa na zwiększenie dostępu do różnorodnych form pomocy psychologicznej i terapeutycznej poprzez kontynuowanie akcji edukacyjno-informacyjnej (plakaty, ulotki, poradniki, broszury o tematyce profilaktycznej)

ZEWNĘTRZNE NEGATYWNE - ZAGROŻENIA

1. łatwy dostęp do substancji psychoaktywnych, zarówno tych legalnych jak i nielegalnych
2. nacisk na promocję i reklamę środków odurzających

3. niewielka anonimowość lub jej brak - jako przyczyna uniemożliwiająca poszukiwanie wsparcia i pomocy przez osoby uzależnione bądź współuzależnione. Ta postawa jest ściśle związana z obawą przed krytyczną opinią społeczności lokalnej
4. brak ujednoczonej polityki państwa w kwestii dotyczącej przeciwdziałania narkomanii
5. niekorzystna zmiana systemu norm i wartości

7. Adresaci Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii skierowany jest do mieszkańców Miasta i Gminy Swarzędz, którzy w szczególności będą czerpać korzyści z realizacji jego założeń. Będą to:

- osoby uzależnione od substancji psychoaktywnych (dzieci, młodzież, dorośli)
- osoby zagrożone uzależnieniem (najczęściej osoby niepełnoletnie)
- członkowie rodzin, w przypadku których zaistniał problem uzależnienia bądź zagrożenia uzależnieniem od substancji psychoaktywnych
- osoby działające w zakresie profilaktyki, terapii, rehabilitacji, resocjalizacji, animacji czasu wolnego i readaptacji osób uzależnionych
- osoby, dla których Program jest zagrożeniem ich interesów i zysków (dealerzy, właściciele sklepów z dopalaczami, osoby realizujące konkurencyjne programy o tematyce przeciwdziałania narkomanii)
- wszyscy zainteresowani realizacją założeń Programu

8. Postanowienia końcowe Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii

Zakres zadań może być zweryfikowany ze względu na wysokość środków finansowych przeznaczonych na ich realizację.

8.1. Źródła finansowania

1. Zadania realizowane w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011-2015 finansowane będą z budżetu gminy z działu 851 roz. 85153 z

dochodów własnych gminy oraz opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych określonych w dziale 851 roz. 85154

2. Corocznie zostanie sporządzony plan finansowy do Programu środków przeznaczonych na realizację w danym roku budżetowym zadań niniejszego programu.

8.2. Realizatorzy Programu

Realizatorem Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Swarzędzu.

8.3. Oczekiwane rezultaty

1. zmniejszenie liczby dzieci i młodzieży eksperymentujących z narkotykami, w tym z dopalaczami
2. zwiększenie świadomości mieszkańców Swarzędza na temat negatywnych skutków zażywania substancji psychoaktywnych – dotyczy także dopalaczy
3. zwiększenie motywacji osób uzależnionych do podjęcia leczenia w placówkach ambulatoryjnych i stacjonarnych
4. zwiększenie motywacji osób współuzależnionych do podjęcia terapii własnej
5. zmniejszenie zainteresowania popytem i podażą środków odurzających

8.4. Monitorowanie przebiegu Programu

Obserwacja przebiegu działań zaproponowanych w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii odbywa się głównie poprzez kwartalne sprawozdania. Dzięki nim następuje weryfikacja skuteczności dotychczasowych aktywności, a także prognoza dalszej działalności.